

DIALIZNI GLASNIK

ŠTEVILKA 1

LJUBLJANA, 1982

PRVI ŠTEVILKI NA POT

V teh težkih časih slabega gospodarjenja, pomanjkanja energetskih virov, bencinskih bonov in zaprtih meja prihaja pred vas prva številka glasila dializnih bolnikov v Ljubljani. Za bolnike in invalide so ti časi še hujši. Čakanje v vrstah za deset dek kave, kilo mesa in vrečko pralnega praška je mučno že za zdravega človeka, kaj šele za invalida.

DIALIZNI GLASNIK nas bo seznanjal z vprašanji, ki nas zanimajo, poročal bo o težavah, s katerimi se srečujemo, opozarjal na napake, ki jih delamo, nekaj strani pa bomo v vsaki številki namenili besedilom, ki bi vas utegnili zanimati in krajšati čas ob hladnejših radiatorjih in pečeh.

Uredniški odbor poziva vse zdravnike, sestre, tehnično osebje in bolnike našega oddelka, da sodelujejo v našem glasilu. Prav tako poziva k sodelovanju dializne bolnike in osebje v drugih dializnih centrih v Sloveniji. Najbrž leži vsakomur na srcu kaj, kar bi rad povedal drugim. Nekateri reči je mogoče izboljšati že z nekaj dobre volje. Za druge je potrebno sodelovanje družbe in več časa. Marsikaj v sedanjem položaju morda sploh ni rešljivo.

Podobna glasila izdajajo dializna društva v drugih jugoslovan-skih mestih in drugih državah po svetu. V tujini so razkošnejša, tiskana na boljšem papirju in opremljena s številnimi - tudi barvnimi - fotografijami. Zdaj se jim pridružuje DIALIZNI GLASNIK Društva ledvičnih bolnikov v Ljubljani.

PO 3/86

VSILJIVE MISLI OB ZAČETKU IZHAJANJA GLASILA DRUŠTVA LEDVIČNIH BOLNIKOV LJUBLJANA

Prvo hemodializo so začeli pri bolniku z akutno odpovedjo ledvic na Nizozemskem leta 1943 (Kolff in sodelavci). V večji meri so razvijali kasneje hemodializo za bolnike z akutno odpovedjo ledvic v ZDA in Evropi po letu 1950, hemodializo pri kroničnih bolnikih (pri končni odpovedi ledvic) pa šele po letu 1960, ko je Scribner s sodelavci konstruiral arteriovenski šant. Pravi razmah hemodialize pri kroničnih bolnikih pa je dalo šele konstruiranje podkožne arteriovenske fistule na podlakti (Cimino in sodelavci 1963).

V Sloveniji smo začeli s hemodializo pri bolnikih z akutno odpovedjo ledvic leta 1958 v urološkem oddelku Kirurgične klinike. Začetki hemodializiranja kroničnih bolnikov v Sloveniji segajo v leto 1969, pravi začetek pa je šele z odprtjem dializnega oddelka v Interni kliniki v Ljubljani leta 1970.

Trenutno je v Sloveniji okrog 360 bolnikov v programu kronične hemodialize, v Centru za dializo v Ljubljani okrog 160. V celoti je Slovenija precej zadovoljivo pokrita z dializnimi oddelki in nudi dializno zdravljenje vsem akutnim in kroničnim bolnikom, ki takšno zdravljenje potrebujejo. V centru za dializo v Ljubljani redno uporabljamo dopolnilne hemodializne metode, ki olajšujejo in omogočajo varno dializiranje brez zapletov številnim tudi rizičnim bolnikom, starejšim, diabetikom in bolnikom s prizadetim ožiljem in srcem. Te metode so hipernatremska hemodializa, bikarbonatna hemodializa, hemofiltracija. Od leta 1980 naprej je redna metoda zdravljenja tudi plazmafereza. Pri akutnih zastrupitvah več kot šest let redno uporabljamo hemodializo in hemoperfuzijo.

V svetu danes živi s pomočjo hemodialize več kot 100.000 bolnikov, več kot 30.000 bolnikov živi s presajeno ledvico. V Izraelu, Japonski in ZDA ter najrazvitejših državah Evrope sprejmejo v program hemodialize letno tudi 200 in več bolnikov na milijon prebivalcev. Slovenija z okrog 60 novimi bolniki na milijon prebivalcev letno sodi v evropsko povprečje. Razvitost na področju hemodialize v Sloveniji zagotovo presega gospodarsko razvitost.

*Nekaj najstarejših dializnih pacientov in transplantirancev
v Sloveniji. S prostave ob desetletnici dializnega centra
v Ljubljani.*

Konec leta 1981 smo v centru za dializo v Ljubljani uspešno končali adaptacijo in razširitev. Po 11 letih dela smo dogradili poseben oddelek za zdravljenje tistih bolnikov, ki imajo v krvi trajno virus hepatitisa. Z prostorsko ločitvijo hemodializiranja teh bolnikov ter ustreznimi organizacijskimi in higienskimi ukrepi lahko povsem preprečimo širjenje virusa hepatitisa med drugimi bolniki in osebjem. Ob prenovitvi smo nabavili in usposobili zahtevno in drago napravo za pripravo vode (s pomočjo reverzne ozmoze). Na precej visoki ravni smo izenačili bolniški in delovni standard v vseh prostorih, kjer se bolniki dializirajo. Dogradili smo garderobe in sanitarne prostore, čakalnico, majhno preiskovalnico in nabavili tudi garderobe za osebje. Več kot 4 leta delamo v Centru za dializo v Ljubljani v treh turnusih, dopoldanskem, popoldanskem in nočnem. Tako smo delavci v Centru za dializo v Ljubljani kljub večletnim slabim razmeram za delo in slabim higienskimi razmeram za bolnike dobro izkoristili skromne prostorske in aparaturne kapacitete. Kljub težkim delovnim pogojem nismo odklanjali bolnikov, vzdrževali smo visoko zdravstveno raven dela in za družbo zelo ekonomično izkoriščali skromne prostorske kapacitete. V sedanjih urejenih razmerah lahko nudimo kvalitetno

zdravljenje tudi bolnikom v hudih stanjih in v času najtežjih zapletov. Ocenjujem, da je organizacija dela in strokovni nivo na nadpovprečni evropski ravni.

O uspešnosti hemodialize nasploh in v naših razmerah še posebej govorijo številni statistični podatki. Najbolj nazorno jih odslikavajo naši bolniki, ki živijo ob zdravljenju s hemodializo tudi več kot 10 let. Nekateri so ob tem delno, drugi polno zaposleni, nekateri s svojim delom vzdržujejo družine. Drugim bi komaj lahko rekli bolniki, morda invalidi zaradi povsem okrnjenega delovanja ledvic.

Društvo ledvičnih bolnikov Ljubljana je že v dosedanjem delu doseglo številne uspehe. Praksa mi sproti dokazuje, da je mogoče številne naloge in probleme razreševati le skupno, v strpnem vsakodnevnem delu, ki je pogosto drobno, prikrito, a vztrajno in graditeljsko. Društvo je uspelo rešiti nekatera pomembna socialna vprašanja, uspešno je bilo pri organizaciji dopustov za dializne bolnike, pri rekreacijski dejavnosti, informiranju bolnikov in še in še. S svojim konstruktivnim delom je osamilo nekatera preveč sebična stališča in redke pretirane zahteve, ki presegajo realne zmogljivosti naše družbe ali pa morda motijo sobolnike.

Še več nalog pa nas čaka, tako društvo kot delavce v centrih za dializo. Nekatera vprašanja bomo vsaj načeli, če ne že začeli reševati tudi v društvenem glasilu. Naj nadrobim samo nekatera.

Izboljšati bomo morali znanje o zdravju, o boleznih, predvsem o boleznih ledvic ter znanje o vzdrževanju čim višjega nivoja zdravja pri bolnikih na hemodializi. Zbuditi bomo morali zanimanje za higienske navade, znanje o dietni prehrani, pomenu rednega jemanja nekaterih zdravil, usodnem pomenu vzdrževanja normalnega krvnega tlaka. Prepričati bomo morali vse bolnike o skrbi za lastno zdravje. To vključuje tudi vzdrževanje čim boljše telesne kondicije z rednimi fizičnimi vajami. Številne težave in z izvidi ugotovljive nenormalnosti so izključno posledica premajhne telesne dejavnosti.

Redna fizična dejavnost npr. povečuje vsebnost hemoglobina v krvi in prispeva k vzdrževanju normalnega krvnega tlaka.

Poleg osebja nefrološke ambulante bo moralo društvo prispevati svoj delež pri postopnem informiranju novih bolnikov, preden pridejo v program hemodialize. Najprimernejši čas za to je verjetno ob operaciji arteriovenske fistule.

Skupno si bomo morali prizadevati za čim boljšo rehabilitarnost dializnih bolnikov, čim večjo zaposlenost vseh tistih bolnikov, ki so sposobni za delo. Jugoslovanski dializni bolniki so glede zaposlenosti žal daleč na repu dežel v Evropi.

Prizadevanja v tej smeri vključujejo tudi čim smotrnejši prevoz bolnikov in tudi hemodializo doma ter peritonealno dializo na domu (kronična ambulantna peritonealna dializa). Prav presenetljivo je, kako malo bolnikov se pri nas želi dializirati doma.

Presajanje ledvic (transplantacija) dopolnjuje hemodializo. Menim, da peritonealna dializa pri nas ne bo imela znatnejšega obsega v primeri s hemodializo za daljši čas. Transplantacija ledvic pa je z druge strani zagotovo perspektivnejša za velik del bolnikov. Tudi naši bolniki, ki živijo s presajenimi ledvicami že 11 let, dokazujejo uspešnost te vrste zdravljenja. Manjši del dializnih bolnikov ima ustreznega dajalca v družini (brata, sestro, starše), med katero se poišče najprimernejšega. Še manj je primernih dajalcev, ki želijo darovati ledvico najbližjemu. Veliko razočaranje zame po vrnitvi iz ZDA je bilo, ko sem videl, kako majhno je število ljudi, ki so pripravljeni dati ledvico bratu ali sestri. Majhni velikodušnosti botruje zelo verjetno tudi slaba obveščенost in relativno majhno zaupanje naših ljudi do zdravnikov. Tudi tu nas čaka naporno in dolgotrajno delo.

Večjemu številu dializnih bolnikov je mogoče nuditi transplanta-cijo ledvice od nedavno umrle osebe (kadavrsko transplantacija)

V Sloveniji je bila doslej opravljena ena kadavrsko transplantacija. Prizadevamo si, da bi že v naslednjem letu organizirali v Univerzitetnem kliničnem centru redno odzemanje ledvic možgansko mrtvim osebam zaradi presajanja. Za kadavrsko transplantacijo so kandidati predvsem bolniki do 50. leta starosti, kar najhitreje je potrebno presaditi ledvico otrokom na hemodializi. Prednost bodo imeli tudi tisti bolniki, ki slabo prenašajo hemodializo, pri katerih se hitro razvijajo komplikacije. Pomoč društva ledvičnih bolnikov pri organizaciji transplantacijskega programa, predvsem pa pri osveščanju javnosti bo izredno dragocena. V bližnji prihodnosti bo treba misliti na izkaznice za potencialne darovalce organov, v poljudni obliki bo treba širiti znanje o bolnikih, ki potrebujejo presaditev ledvice, o etični neoporečnosti in medicinski potrebnosti takšnega zdravljenja, o normalnem življenju z eno samo ledvico itd.

Prepričan sem, da bomo skupno tudi v bodoče uspešno razreševali tudi najzahtevnejše naloge. Menim, da bo društveno glasilo pri tem pomembna pot za pridobivanje somišljenikov v borbi za ohranjanje in izboljševanje zdravja, v borbi za čim bolj smotrno izkoriščanje možnosti, ki nam jih zagotavlja družba pri zdravljenju ledvičnih bolnikov.

dr. Jože Drinovec

DRUŠTVO LEDVIČNIH BOLNIKOV LJUBLJANA (ORIS DELOVANJA DRUŠTVA OD USTANOVITVE NAPREJ)

Društvo ledvičnih bolnikov Ljubljana (v nadaljnjem tekstu DLB Ljubljana) je bilo ustanovljeno na ustanovni skupščini dne 13. maja 1979 in registrirano dne 20. decembra 1979.

S tem dnem so ledvični bolniki, ki se dializirajo v dializnem centru KC, Lj. kot tudi bolniki, ki so že bili uspešno transplantirani prvič od nastanka dialize v SR Sloveniji, dobili svojo organizacijo. V svoj statut in druge splošne akte so zapisali namen in naloge društva ter svojo notranjo organiziranost: DLB Ljubljana je prostovoljna organizacija socialno-humanitarnega značaja, v katero se združujejo ledvični

bolniki in drugi zainteresirani iz SR Slovenije in Jugoslavije, da bi združeni in v sodelovanju z ustreznimi družbenimi dejavniki laže razreševali svojo specifično problematiko.

Na ustanovni skupščini so bili izvoljeni organi društva v naslednji sestavi:

predsednik društva in izvršilnega odbora (IO):

Franc Umberger

IO društva: Peter Jeglič, podpredsednik (pok.)

Drago Ristič, tajnik (pok.)

Štefka Flisek, blagajnik (pok.)

vms Stojana Vrhovec, namestnik tajnika

Cvetka Črne, namestnik blagajnika

Čenka Tavčar, član

Miro Duh, član

dipl. ing. Franc Tratnik, član

Andrej Okorn, član

doc.dr. Jože Drinovec, član

Nadzorni odbor (NO): Marjan Flis, predsednik

dipl. oec. Peter Besal, član

Janko Pucelj, član

Disciplinska komisija: Franc Pifko, predsednik

Franc Grošelj, član

Marija Lenko, član

Društvo si je v letu 1980, t.j. v prvem letu svojega obstoja predvsem prizadevalo, da bi delo v društvu zaživelo, da bi s svojim obstojem in programom dela seznanilo vse bolnike kot tudi zunanje dejavnike. Prizadevalo si je, da bi uredilo administrativno poslovanje, utrdilo notranjo organizacijo ter sprejelo vse potrebne splošne akte v zvezi z Zakonom o društvih. Potrebno je bilo organizirati finančno poslovanje društva, odpreti žiro račun pri SDK, določiti podpisnike ipd. Prvi koraki pri tem so bili težki, ni bilo potrebnih izkušenj, pa tudi specifičnost naše bolezni je dostikrat prispevala k počasnemu delu društva.

IO društva je imenoval v začetku leta 1980 štiri komisije, prek katerih naj bi se odvijalo celotno delovanje društva.

Sestav teh komisij je bil sledeč:

Komisija za organizacijska vprašanja: dipl. oec. Peter Besal,
predsednik

dr. Jože Drinovec, član

Roksanda Šoškić, član

Komisija za informativno dejavnost: Janko Pucelj, predsednik

Drago Holešek, član

Jože Juvan, član

Komisija za rekreacijo in družabno dejavnost:

Miro Duh, predsednik

Janez Vodlan, član

vms Mirjana Čalić, član

Komisija za socialna vprašanja in rehabilitacijo:

cenka Tavčar, predsednica

Andrej Okorn, član

Dušan Čavlovič, član

vms Mojca Prusnik, član

vms Vesna Lorbek, član

soc.del. Agnes Ritlop, član

Posebno vprašanje je bilo - in ostaja tudi v bodoče - financiranje društva, saj poleg minimalne članarine in vpisnine društvo ne prejema nikakršnih dotacij ali drugih rednih oblik finančne pomoči. V takem položaju se je društvo obrnilo s posebno prošnjo na posamezne organizacije združenega dela in ustrezne družbeno-politične organizacije oz. skupnosti. Nekatere OZD so se z razumevanjem odzvale naši prošnji in nam s svojo finančno pomočjo omogočile začetek delovanja (nakup papirja, kuvert, ptt stroški ipd.). Vsem OZD, ki so nam doslej v kakršnikoli obliki priskočile na pomoč, se društvo na tem mestu najiskreneje zahvaljuje. Seznam teh OZD je objavljen na drugem mestu.

Društvo je v letu 1980 sprejelo kôt svoj interni splošni akt t.i. "Pregled nalog in kompetenc nekaterih organov in komisij ter IO DLB Ljubljana". Na osnovi tega "Pregleda" in programa dela za tekoče leto je društvo organiziralo nekaj strokovnih predavanj za svoje člane, uredilo je oglasno desko društva in pripravilo posebno skrinjico - nabiralnik, kamor naj bi člani društva dajali svoje pismene prispevke, t. j. predloge,

ocene, pohvale, pritožbe v zvezi z dializo. Pri tem moramo takoj ugotoviti, da se praktično nihče od bolnikov ne poslužuje možnosti, da bi s svojim prispevkom sodeloval oz. sooblikoval delo društva. Društvo je nadalje organiziralo izdelavo študije z naslovom "Življenske razmere bolnikov, ki se dializirajo v KC Ljubljana". Posebej je treba omeniti dejavnost društva pri navezovanju stikov z drugimi dializnimi centri v Sloveniji in Jugoslaviji oziroma pri organizaciji letnih dopustov članov v teh centrih. Tako je v tem letu že 29 naših članov letovalo in se dializiralo v drugih dializnih centrih, zlasti še v Strugi (Makedonija), v Ankaranu, Novem mestu in Dubrovniku.

Društvo je v tem letu pripravilo za svoje člane izlet na Dolenjsko z ogledom dialize v Novem mestu ter piknik v Zadobrovi pri Ljubljani. Obeh srečanj so se udeležili številni bolniki kot tudi zdravstveno osebje dializnega centra, ki so člani društva.

DLB Ljubljana je navezalo tudi stike z Univerzitetno kliniko na Dunaju, kamor so odhajali številni pacienti na transplantacijo. Skupno z vodstvom dializnega centra je društvo povabilo nekaj strokovnjakov na obisk v KC Ljubljana. Do realizacije tega predloga bo po vsej verjetnosti prišlo še letos.

Društvo je navezalo stike tudi z društvom ledvičnih bolnikov v Kölnu (ZR Nemčija) oz. z Univerzitetno bolnišnico - centrom za dializo v Kölnu. Plod tega sodelovanja je bil obisk delegacije našega društva jeseni 1981 v Kölnu. Delegacija si je poleg drugega ogledala organizacijo samodialize (limited care) v tem centru. Nekateri od izkušenj Univerzitetne klinike v Kölnu se s pridom uporabljajo tudi v našem dializnem centru v Ljubljani. Vsekakor pa lahko ob primerjavi dela obeh centrov (Köln - Ljubljana) mirno zapišemo, da sodi naš dializni center v Ljubljani v sam vrh evropske kvalitete, tako po opremljenosti kot po organizaciji dela, še zlasti pa kar zadeva odnos zdravstvenega osebja do pacientov.

Ob koncu leta je društvo organiziralo skupen družabni večer za bolnike - svoje člane - in za zdravstveno osebje in s tem

izrazilo svojo hvaležnost celotnemu osebju dializnega centra z doc. dr. Jožetom Drinovcem na čelu.

Naslednje leto (1981) je bilo za društvo še bolj plodno in dejavno. Na skupščini društva v marcu 1981 je prišlo do nekaterih kadrovskih sprememb v organih društva: na mesto podpredsednika je bil izvoljen dipl.ing. Franc Tratnik, na mesto tajnika društva dipl.oec. Peter Besal in na mesto blagajnika vms Mirjana Čalić. V IO so bili na novo izvoljeni: Jože Škrlj in Zmaga Žuntar, med letom je bil kooptiran še Stanko Jarc. Tako okrepljen IO si je za leto 1981 zastavil že precej bolj zahteven program dela. Pri navedenih kadrovskih spremembah je potrebno povedati še to, da tov. Marjan Flis uspešno opravlja naloge glavnega računovodje društva pri vse širšem in vedno bolj zamotanem finančnem poslovanju.

Če sedaj na kratko pogledamo dejavnost društva v letu 1981, moramo ugotoviti, da je društvo uredilo svoje administrativno poslovanje (nabavili smo pisalni stroj, papir z oznako društva, itd, itd.); uspešno smo razvili naše sodelovanje z delovnimi organizacijami v tem smislu, da so nam nekatere nakazale finančno pomoč oz. so naročale reklamne oglase, ki jih je društvo objavljalo v Biltenu KC. Tako smo si pridobili sredstva za realizacijo našega programa dela.

V letu 1981 je naše društvo navezalo oz. poglobilo stike z vsemi dializnimi centri v Sloveniji. Predstavniki društva tov. Franc Umberger, doc.dr.Jože Drinovec in Peter Besal so obiskali vseh osem dializnih centrov zunaj Ljubljane. Predstavniki vseh teh centrov, t.j. bolniki in zdravstveno osebje, so brez izjeme sprejeli naš predlog, da bi ustanovili DLB Slovenije, ki bi združevalo vse bolnike v Sloveniji (cca 360). Taka organiziranost društva na republiškem nivoju bi bila vsekakor potrebna. Naše društvo je tekom leta - in deloma še v letu 1982 - pripravilo vse potrebno za registracijo novega društva od osnovnih izhodišč do sprememb statuta in drugih splošnih aktov. Našo prošnjo za registracijo pa je zavrnila republiška SZDL s pripombo, naj se društva ustanavljajo in registrirajo tam, kjer žive bolniki (sedežni princip). V tej

situaciji so se dializni bolniki iz dializnih centrov v Sloveniji včlanili v DLB Ljubljana, razen seveda bolnikov iz Slovenjgradca in Ankarana. Ta dva centra imata namreč svoji društvu. Tudi dializni center Maribor se ni včlanil v naše društvo. Tako dobiva DLB Ljubljana vse bolj značaj republiškega društva, saj trenutno združuje poleg članov, ki se dializirajo v Ljubljani, še člane iz naslednjih dializnih centrov: Nova Gorica, Celje, Ptuj, Murska Sobota. Vseh dializnih bolnikov v navedenih centrih je cca 280. Pri tem je zanimivo, da so v vseh dializnih centrih v Sloveniji vsi bolniki brez izjeme člani društva (100%). V Ljubljani pa je od cca 170 bolnikov članov društva samo okoli 110 ali dobrih 64%. Ob tem podatku bodo morali organi društva analizirati svoje dosedanje delo in ugotoviti vzrok tolikšne nezainteresiranosti bolnikov za delo društva.

V letu 1981 je Skupnost socialnega varstva SR Slovenije pripravila predlog "Samoupravnega sporazuma o pridobivanju sredstev za opravljanje dejavnosti invalidskih organizacij v SR Sloveniji." S pristopom k temu sporazumu bi imeli možnost pridobiti določena finančna sredstva za uresničitev posamičnih nalog iz programa dela za leto 1982 in v naprej. Naše društvo je podalo ustrezno pristopno izjavo, vendar smo v mesecu septembru tega leta prejeli obvestilo Skupnosti, da nismo sprejeti med podpisnike omenjenega sporazuma, ker menda nismo "tipična" invalidska organizacija.

Namesto pričakovanih sredstev pa smo prejeli od Zdravstvene skupnosti Slovenije 20.000.-din dotacije za izdajanje glasila društva, ki ga imate pred seboj. Ni veliko, vendar smo prvo številko našega glasila le uspeli natisniti in vam jo posredovati.

V letu 1981 je potrebno pri dejavnosti društva omeniti še predavanja tov. Makarovič s Skupnosti zdravstvenega in invalidskega zavarovanja v Ljubljani in predavanja doc.dr. Jožeta Drinovca o dializni problematiki (problem kalija in natrija).

Na področju letovanja naših članov v drugih dializnih centrih v Sloveniji oz. Jugoslaviji je prišlo do povečanja števila

bolnikov, ki so izkoristili to možnost. Upad smo zabeležili samo pri Ankaranu, ki ni mogel pokriti vseh želja naših članov. Zelo uspešna sta bila tudi izleta, ki ju je društvo organiziralo junija v Ankaranu in septembra v Slovenjgradcu.

Konec leta je društvo organiziralo še tradicionalni skupni večer, ki so se ga udeležili številni bolniki in zdravstveno osebje dializnega centra.

V letošnjem letu je naše društvo - oz. vsi bolniki - dočakalo razširitev in temeljito preobnovo dializnega centra. Dializni center je razdeljen na A in B oddelek, sobe so prenovljene, opremljene z zvočniki. Urejeni so pomožni prostori (garderobe, WC), dodatno opremljena je operacijska soba. V spodnjih prostorih je nameščena oprema za reverzno ozmozo. Skratka, pogoji dela so se bistveno izboljšali tako za zdravstveno osebje kot za bolnike. Pri tej adaptaciji je tudi naše društvo pridobilo za svojo dejavnost svoj prostor v čakalnici (jedilnici) skupno z opremo.

Vse delo v zvezi z razširitvijo oz. adaptacijo oddelka je bilo opravljeno med rednim delom dialize, kar je zlasti od zdravstvenega osebja zahtevalo še večjo potrpežljivost, trud in disciplino. Društvo je ob tej priložnosti v znak zahvale za vso dosedanjo skrb in pozornost do bolnikov poklonilo osebju dializnega centra črno-bel TV sprejemnik.

Sicer pa društvo v tekočem letu usmerja svojo dejavnost v skladu s sprejetim programom, ki ga je sprejela skupščina v marcu tega leta. Vsi člani društva so prejeli oz. prejemale članske izkaznice, ki naj bi bolnikom pomagale pri vsakdanjih težavah. Tudi letos je društvo organiziralo izlet v Umag, ki so se ga prvič udeležili tudi številni naši člani iz drugih dializnih centrov v Sloveniji. V poletnih mesecih je že več kot 30% članov našega društva letovalo in se dializiralo v drugih dializnih centrih. Posebno mesto zavzema rehabilitacijski center v Strugi, kjer so prvič v Jugoslaviji organizirali dializo v hotelu.

Društvo je organiziralo prodajo knjige doc. dr. J. Drinovca "Dieta pri ledvičnih boleznih" svojim članom z 20% popustom. V aprilu letošnjega leta je društvo organiziralo srečanje vseh bolnikov z deset- in večletnim dializnim zdravljenjem v Sloveniji in zdravstvenih delavcev z enakim obdobjem dela na dializi. Srečanje je bilo zelo prisrčno in so se ga udeležili vsi povabljeni bolniki, to je deset. (Več o tej obletnici bomo poročali v eni od naslednjih števil.)

V letošnjem letu pripravlja društvo v sodelovanju s Skupnostjo zdravstvenega in invalidskega zavarovanja še izdajo brošure o pravicah in dolžnosti invalidnih oseb s posebnim ozirom na dializne bolnike, ki naj bi vsebovala tudi že smernice novega pokojninskega zakona.

Na koncu tega orisa je potrebno poudariti, da čaka naše društvo v letošnjem letu, še bolj pa v prihodnjih letih mnogo dela, naporov in vztrajnosti, da bo društvo resnično predstavljalo in uresničevalo interese čim večjega števila bolnikov tako v Ljubljani kot v ostalih dializnih centrih v Sloveniji. Za to pa bo potrebno tudi večje sodelovanje bolnikov samih.

Peter Besal

*Trije zaslužni možje za razmah dialize v Sloveniji:
dr. Jože Drinovec, dr. Saša Lubar, dr. Jurij Simoniti.*

BREZ DENARJA NE GRE

Ledvičnim bolnikom je treba nuditi čim več razvedrila, to je organizirati izlete, družabne večere in podobno, tako da bolniki pozabijo na svoje težave ter na manjvrednost v primeri z zdravimi ljudmi. V Društvu ledvičnih bolnikov Ljubljana si močno prizadevamo, da bi uresničili take načrte, to pa je povezano z velikimi finančnimi sredstvi, ki jih ni mogoče zagotoviti samo s članarino, zbrano od ledvičnih bolnikov. Pohvaliti je treba nekatere člane izvršilnega odbora društva, ki si na vse mogoče načine prizadevajo dobiti finančna sredstva od organizacij združenega dela kot dotacije ali pa kot plačilo za reklame, ki jih objavljamo v Biltenu kliničnega centra. Tako zbiranje finančnih sredstev je z ozirom na sedanje gospodarske ukrepe zelo težavno in bo v prihodnje še težje.

Iz finančnega poslovanja DLB Ljubljana v letu 1981 in za obdobje I. - IX. 1982 je razvidno, koliko sredstev smo zbrali in iz katerih virov in kako smo jih trošili. (Poročilo o tem bomo objavili v drugi številki.)

Delovnim organizacijam, ki so prispevale sredstva kot pomoč oz. dotacijo ali kot plačilo za reklame, se najlepše zahvaljujemo. Predvsem se zahvaljujemo tovarišici Rozi Mede, ki nam je darovala finančna sredstva v višini 10.000,00 dinarjev.

Prispevki organizacij združenega dela v letu 1981:

10.000,00	Industrija bombažnih izdelkov Kranj
500,00	Stol Kamnik
2.000,00	HP Kolinska
1.000,00	Salus
2.000,00	TOZD za promet Zalog
1.000,00	Titan Kamnik
3.000,00	STT Trbovlje
1.000,00	Rek Trbovlje
500,00	Elektro Trbovlje
1.000,00	Škofja Loka - Trgovina na debelo
5.000,00	Psihiatrija Ljubljana-Polje

3.000,00 Savske elektrarne
3.000,00 Emona Merkur
10.000,00 Agrostroj
43.000,00 din

Dohodek od reklam v letu 1981

4.000,00 Elektroprojekt Ljubljana
4.000,00 Kemofarmacija Ljubljana
10.000,00 Kolinska Ljubljana
10.000,00 Stanovanjska banka Ljubljana
5.000,00 Union Ljubljana
5.000,00 Merkator Interna banka
38.000,00 din

Prispevki posameznikov in OZD

Društvu ledvičnih bolnikov Ljubljana v letu 1982

10.000,00 darilo Rozi Mede
3.000,00 Strojne tovarne Trbovlje
5.000,00 Carinarnica Gorica
5.000,00 Avtopromet Gorica
3.000,00 Zavarovalna skupnost Gorica
2.000,00 Tovarna poljedelskega orodja Batuje
1.000,00 Elektro Trbovlje
29.000,00 din

Dohodek od reklam v letu 1982

10.000,00 Industrija bomb. izdelkov Kranj
8.000,00 HP Kolinska
2.000,00 Donit Medvode
1.400,00 Svilanit - Frotir Kamnik
5.000,00 Rudis Ing. Trbovlje
600,00 Svilanit - Svila Kamnik
3.000,00 Merkator Interna banka
30.000,00 din

Marjan Flis

PREDSEDNIK ENE OD KOMISIJ POROČA

Komisija za rekreativno in družabno dejavnost deluje v okviru DLB Ljubljana. Sestavljena je iz dveh članov in predsednika. Ustanovljena je bila leta 1980 z namenom, da poskrbi za boljše počutje dializnih pacientov in da zbliža med seboj paciente iz vse Slovenije. Osnovna naloga komisije je, da omogoča pacientom iz Slovenije letovanje v krajih, kjer imajo v bolnišnicah dializne oddelke. V ta namen je komisija že navezala stike z bolnišnicami v Dubrovniku, Ankaranu, Novem mestu, Murški Soboti, Jesenicah in Strugi (Ohrid). Pisali smo tudi v Split in Pulo, vendar zaradi prezasedenosti v času letnega dopusta niso mogli ugoditi naši prošnji. Do sedaj se je največ pacientov odločilo za dializo v Ankaranu in Strugi, kjer jim društvo priskrbi tudi bivanje in prevoz, medtem ko si morajo v drugih krajih to urediti sami. Poleg tega komisija vsako leto organizira piknik in izlete. Izletov se udeleži veliko pacientov in članov osebja, saj so prijetni in zanimivi. Vsako leto ob koncu leta priredi komisija družabni večer za paciente in dializno osebje. Tako se želimo vsemu osebju zahvaliti za njihovo skrb.

Miro Duh

Dializni glasnik
Številka 1
Ljubljana, oktobra 1982

Izdaja in ureja
Društvo dializnih bolnikov Ljubljana

Uredniški odbor: Peter Besal, dr. Jože Drinovec,
Stanko Jarc, Jože Škrlj

Glavni in odgovorni urednik: Stanko Jarc

Fotografije: Ivan Krmelj
Natipkala: Daša Bogičević
Razmnožil v 300 izvodih Jože Ajdovec

Po mnenju republiškega komiteja za informiranje (št.421-1/72 z dne 2.11.1982) je "Dializni glasnik" oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov.